

3. Виноградов К. О. специфике творческих взаимоотношений пианиста-концертмейстера и певца/ К.О. Виноградов. Музыкальное исполнительство и современность «Сборник статей» сост. М.А.Смирнов. – М.:Музыка, 1988. – с.156-181.
4. Канкарович А. За творческую роль аккомпаниатора / А. Канкарович. Советская музыка. М., 1951 – №2 – с.66-69.

СРМОЛЬЧЕВ Г. А.,
ФЕНЧАК Л. М.

Мукачівський державний університет, Україна

УЧАСТЬ СІМ'Ї І ГРОМАДСЬКОСТІ В ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ ШКОЛЯРІВ

Важливою сферою життєдіяльності особистості, чинником її формування, фізичного і духовного розвитку є дозвілля. Різні аспекти проблеми культурного дозвілля знайшли відображення в безлічі теоретичних концепцій і підходів. Її педагогічне бачення перебуває у площині дослідження системи позакласної та позашкільної культурно-дозвіллевої діяльності, що здійснюється засобами педагогічної організації цього процесу.

Вказуючи на актуальність проблеми, варто зауважити, що розробленню питань проведення й організації вільного часу, виховання культури дозвілля молоді, вивчення механізмів формування особистості підлітка присвячена значна кількість праць. До проблеми виховання підростаючого покоління в системі позакласної та позашкільної діяльності зверталися у своїх дослідженнях видатні вчені й педагоги (П.Блонський, А.Макаренко, С.Русова, М.Стельмахович, В.Сухомлинський, К.Ушинський, С.Шацький), відомі психологи і філософи (І.Бех, І.Зязюн, О.Катарський, Г.Костюк, В.Шин карук та ін.). У своїх працях вони обґрунтовано довели, що культурно-дозвіллева діяльність має значний соціально-педагогічний потенціал з погляду соціалізації особистості, розвитку творчих здібностей та кращих моральних якостей людини.

Дозвілля школяра є часом вільного вибору ним занять, розваг, друзів. Проведення вільного часу і ціннісні орієнтації у сфері дозвілля свідчать про спрямованість поведінки людини. Для учнів вільним є позаурочний час, який вони можуть використати для поглиблення знань з навчальних предметів, задоволення і розвитку інтересів, запитів і нахилів, духовного зростання, вдосконалення фізичних якостей та відпочинку. Використовується він за власним бажанням учня. Головним при цьому є те, наскільки раціонально і корисно він витрачається [1].

Раціональне використання вільного часу охоплює певну сукупність занять, спрямованих на формування суспільно корисних установок, всебічний розвиток особистості. Йдеться про затрати часу на самоосвіту, суспільну роботу, заняття фізкультурою і спортом, художньою і технічною творчістю, відпочинок і розваги. Нераціональними можна вважати дії у вільний час, які призводять до деградації особистості або є порушенням суспільних правил. Вільний час школярів має свою специфіку. Передусім на його структуру, величину та зміст впливає правове становище (заборона відвідувати деякі кінофільми, продаж тютюну та алкоголю,

особливе регулювання перебування в громадських місцях). Він повинен бути під контролем сім'ї, школи, спрямовуватися ними [2].

Регулювання вільного часу школярів не передбачає жорстке його програмування. Привабливість вільного часу полягає у відносній свободі, самостійності школяра у виборі варіантів поведінки. Організація дозвілля передбачає індивідуальний підхід, попередню роботу з формування потреб, звичок, уміння розумно проводити дозвілля. Вдосконалення цієї роботи означає урізноманітнення самодіяльності школярів, їх занять за інтересами, розширення форм позаурочної роботи, заповнення вільного часу корисною справою.

Для раціонального проведення вільного часу важливо формувати в школяра самостійність. Не привчена до самостійності дитина звикає, що все за неї зроблять і повинні зробити дорослі. Відсутність самостійних навичок відпочинку не дає їм змоги правильно планувати свій час. Поки дитина не стане активним учасником організації власного вільного часу, не вкладе в нього свою працю, фантазію, він буде для неї тягарем [3].

Учні мають чітко уявити, що відпочинок у вільний час не повинен бути пов'язаним із пасивним станом організму. Ним можуть бути й активна робота, руховий режим. Форми проведення учнями свого дозвілля залежать від об'єктивних умов і від суб'єктивних факторів (рівня розвитку, потреб, інтересів, ціннісних орієнтацій особистості). Однак багато школярів витрачають вільний час на заняття, які не потребують високого культурного рівня розвитку і не сприяють цьому.

Організація вільного часу школяра не повинна зводитися до відвернення його від вулиці, оскільки вона небезпечна лише тоді, коли її виховний вплив на учня єдиний. Негативний її вплив може бути заблокований цілеспрямованими заняттями спортом, участю в роботі предметних гуртків тощо [4]. Важливою умовою ефективного формування вміння раціонально організувати свій вільний час є поєднання керівництва дорослих з ініціативою і самостійністю учнів. Надмірна опіка в цій справі дорослих викликає спротив у школярів, особливо в старшокласників. Головне, щоб дитина вчилася цікаво проводити вільний час наодинці, що сприяє розвитку індивідуальності.

Список використаних джерел

1. Марків В. М. Теорія виховання. / В. М. Марків. – Кривий Ріг: КПІ, 2015. – 420 с
2. Ярошук Л. Г. Теорія та методика виховання: навчальний посібник / Л.Г.Ярошук. – Бердянськ, 2018. – 320 с.
3. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч. Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. Київ: ОБНОВА КОМПАНІ, – 2017. – 256 с.
4. Цимбалюк Н.М. Соціологія дозвілля: навч. посіб. / Н.М. Цимбалюк. – К.: ДАКККіМ, 2001. – 180 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>